

Π.3.2.1 *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Ο θείος Παύλος»

ΕΙΡΗΝΗ ΤΖΟΒΛΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ο θείος Παύλος

Δημιουργός

Ειρήνη Τζοβλά

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Α΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Ιανουάριος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Α΄ Δημοτικού», τεύχος β΄, ενότητα 6: *Το χαμένο κλειδί*

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

10 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Εικονικός χώρος: ιστολόγιο τάξης, ιστοσελίδα τάξης/σχολείου

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει επισκεφθεί τους ιστότοπους που προτείνονται στο σενάριο και να έχει επιλέξει μικρά αντιπροσωπευτικά αποσπάσματα από αυτούς, δεδομένου ότι τα συγκεκριμένα βίντεο είναι αρκετά εκτενή. Ακόμη, θα πρέπει να έχει

άνεση στη χρήση του Η/Υ, να έχει ασκηθεί στα λογισμικά που χρησιμοποιούνται στο σενάριο, ώστε να επιλύει τα προβλήματα που διαρκώς θα προκύπτουν, καθώς στη φάση αυτή οι μαθητές έχουν μικρή εξοικείωση με τη χρήση του. Επίσης, θα πρέπει να έχει αφιερώσει ικανοποιητικό χρόνο πριν την εφαρμογή του σεναρίου στην επίδειξη και εξάσκηση των μαθητών στις βασικές λειτουργίες του υπολογιστή και τα λογισμικά του σεναρίου. Χρήσιμο είναι σε σχολικές μονάδες όπου υπάρχει εκπαιδευτικός Πληροφορικής να υπάρχει διαρκής και αδιάλειπτη συνεργασία, ώστε οι μαθητές και κατά τις ώρες του μαθήματος της Πληροφορικής να εξασκούνται σε δεξιότητες που απαιτεί η εφαρμογή του σεναρίου.

Το σενάριο δεν απαιτεί συγκεκριμένες προαπαιτούμενες γνώσεις από την πλευρά των μαθητών αλλά επιδιώκει να διερευνήσει τις γνώσεις τους και να τις επεκτείνει.

Όσον αφορά την υλικοτεχνική υποδομή, θα πρέπει να υπάρχουν 7-10 Η/Υ κατά την υλοποίηση των ομαδικών εργασιών και προβολέας ή διαδραστικός πίνακας. Ωστόσο, το σενάριο είναι σχεδιασμένο να υλοποιηθεί και με λιγότερο εξοπλισμό από τον προτεινόμενο και είναι έτσι δομημένο, ώστε οι δραστηριότητες να λειτουργούν ανεξάρτητα επιτρέποντας στον εκπαιδευτικό να επιλέξει ή/και να τροποποιήσει εκείνες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις δυνατότητες των μαθητών του.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο αφορμάται από το περιεχόμενο της ενότητας *Ο θείος Παύλος* του σχολικού βιβλίου «Γλώσσα Α΄ Δημοτικού», για να φέρει τους μαθητές σε επαφή με την Αφρική, τη φύση και την κουλτούρα της και, στη συνέχεια, να τους εμπλέξει στη δημιουργία ψηφιακής αφίσας με στοιχεία της συγκεκριμένης ηπείρου. Τέλος, προεκτείνοντας την εργασία 2 του Τετραδίου Εργασιών (τεύχος β΄, σ. 28), το σενάριο καλεί τους μαθητές να δημιουργήσουν την ψηφιακή τους ταυτότητα με τη χρήση διαδικτυακού λογισμικού και εξυπηρετεί τους γλωσσικούς στόχους της ενότητας με την ανίχνευση των υπό διδασκαλία συμπλεγμάτων μέσα από μια ψηφιακή αφήγηση.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η σύλληψη του σεναρίου ήλθε ως απόρροια του ενδιαφέροντος που δείχνουν οι μικροί μαθητές σχετικά με πληροφορίες για άλλους τόπους, τη χλωρίδα και την πανίδα τους. Η οπτικοποίηση των πληροφοριών όμως περιλαμβάνει την εικονική αναπαράσταση γνώσεων, εννοιών, ιδεών και μηνυμάτων (Κεκές & Μυλωνάκου-Κεκέ 2005). Αυτή ακριβώς τη δυνατότητα που παρέχει η εικόνα ευελπιστεί το παρόν σενάριο να αξιοποιήσει, ώστε να διεγείρει τα συναισθήματα των μαθητών, να τους αφήσει να παρασυρθούν από αυτή και, στη συνέχεια, να την προσεγγίσουν με μια πιο κριτική ματιά.

Η παρακολούθηση κινούμενων εικόνων επιτρέπει στους μαθητές αφενός να εκφράσουν αυθόρμητα τις πρώτες εντυπώσεις τους, οι οποίες σε ένα δεύτερο επίπεδο μπορούν να αποτελέσουν ένα πλούσιο προς επεξεργασία λειτουργικό - λεξιλογικό υλικό, και αφετέρου να επιδιώξουν να γίνουν οι ίδιοι, με τη χρήση εργαλείων, παραγωγοί εικόνων (εικονιστικές αναπαραστάσεις, δημιουργία αφίσας) και να παραγάγουν νόημα μέσα από αυτές, καθώς, σύμφωνα με τους Kalantzis & Cope (1999: 681-682) «Το νόημα παράγεται με τρόπους που είναι όλο και περισσότερο πολυτροπικοί, στους οποίους οι γραπτοί-γλωσσικοί τρόποι νοήματος είναι

αναπόσπαστο μέρος των οπτικών, ακουστικών και χωρικών τύπων νοήματος. (...) Μέσα σε αυτόν τον αναδυόμενο κόσμο του νοήματος, απαιτείται ένας νέος, πολυτροπικός γραμματισμός».

Το σενάριο εστιάζει και στην επικοινωνιακή προσέγγιση με την οποία αναγνωρίζεται ως πρωταρχικός στόχος η καλλιέργεια του προφορικού και γραπτού λόγου ως εκφράσεων της επικοινωνιακής διάστασης της γλώσσας (Χατζησαββίδης 2009). Για τον σκοπό αυτό εμπλέκει τους μαθητές σε παραγωγή και διαπραγμάτευση νοημάτων που τους αφορούν, με τη χρήση των νέων τεχνολογιών. Αυτές επιτρέπουν μεγαλύτερη εμπλοκή των μαθητών σε επικοινωνιακές περιστάσεις με προφορικό και γραπτό λόγο, σε μεγαλύτερη ποσότητα και με μεγαλύτερη ευκολία, με αποτέλεσμα η κατάκτηση του γλωσσικού τους γραμματισμού να γίνεται σε μεγαλύτερη έκταση (Χατζησαββίδης & Αλεξίου 2012).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να έλθουν σε επαφή με την αφρικανική ήπειρο
- να γνωρίσουν τα φυσικά τοπία και το ζωικό βασίλειο της Αφρικής
- να γνωρίσουν έναν διαφορετικό τρόπο ζωής από τον δικό τους
- να κατανοήσουν ότι μπορούν να έχουν ταυτότητα

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να δημιουργήσουν τη δική τους ψηφιακή ταυτότητα
- να έρθουν σε επαφή με το κειμενικό είδος της ψηφιακής αφήγησης και της ψηφιακής αφίσας και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους
- να παραγάγουν πολυτροπικό κείμενο και να κατανοήσουν την προστιθέμενη αξία της εικόνας

- να μάθουν τη γλώσσα μέσα από πραγματικές καταστάσεις επικοινωνίας
- να αναπτύξουν δεξιότητες προφορικού - επιχειρηματολογικού λόγου
- να συσχετίσουν εικονιστικά στοιχεία με λέξεις μέσα σε συγκεκριμένο νοηματικό πλαίσιο

Γραμματισμοί

Με το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να αποκτήσουν βασικές γνώσεις χρήσης Η/Υ (άνοιγμα – αποσύνδεση, χρήση ποντικιού)
- να έρθουν σε επαφή με ψηφιακά εργαλεία
- να χρησιμοποιήσουν απλά λογισμικά για την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων
- να αποθηκεύσουν το αρχείο τους
- να εκτυπώσουν
- να γνωρίσουν την αναζήτηση στο διαδίκτυο
- να αναπτύξουν κριτική σκέψη, ώστε να διαμορφώσουν εγγράμματες ταυτότητες μέσα από τις οποίες θα μπορούν να προσεγγίζουν κριτικά την πραγματικότητα

Διδακτικές πρακτικές

Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

Εργασία σε ολομέλεια

Ανακαλυπτική – Συνεργατική Μάθηση

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφηγηρία

Αφορμή του σεναρίου αποτελεί το περιεχόμενο της υποενότητας *Ο θείος Παύλος* («Γλώσσα Α΄ Δημοτικού», β΄ τεύχος, ενότητα *Το χαμένο κλειδί*, σ. 28), που πραγματεύεται τα δώρα που έλαβε η Ιωάννα από τον θείο της που ταξιδεύει στην

Αφρική. Το συγκεκριμένο θέμα δίνει την αφορμή στον εκπαιδευτικό να ανιχνεύσει τις προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών για την ήπειρο αυτή και να τις επεκτείνει.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο είναι συμβατό με το [Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας](#), καθώς το θέμα της περιήγησης στο διαδίκτυο, της παραγωγής πολυτροπικού κειμένου, της παρουσίασης και της ανάρτησής του εμπεριέχεται στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών τόσο του γλωσσικού μαθήματος όσο και των άλλων μαθημάτων για την Α΄ Δημοτικού.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν ένα δυναμικό εργαλείο για την απόκτηση γνώσεων για τον κόσμο και τη διαμόρφωση στάσεων και ιδεολογιών. Παράλληλα, αυξάνουν την ενεργητική εμπλοκή των μαθητών και προσφέρουν διέξοδο προς δράσεις που έχουν μαθησιακά αποτελέσματα (Χατζησαββίδης & Αλεξίου 2012). Στο πλαίσιο αυτό οι ΤΠΕ θα αξιοποιηθούν με τη χρήση: α) οπτικοακουστικού υλικού, β) προγράμματος ψηφιακής ταυτότητας, γ) προγράμματος ψηφιακής αφήγησης και δ) προγράμματος ψηφιακής αφίσας. Μέσα από την παραπάνω ενασχόληση οι μαθητές θα κατακτήσουν νέους γραμματισμούς, θα έρθουν σε επαφή με πολυτροπικά κείμενα και θα κληθούν να παραγάγουν τέτοια.

Κείμενα

Από το σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Δημοτικού»

«Ο θεός Παύλος», ενότητα 6 *Το χαμένο κλειδί*, β΄ τεύχος, σ. 28

Οπτικοακουστικό υλικό από την Ελληνική Πύλη Παιδείας

[Αφρική Ανασκόπηση - η Δύναμη της Αφρικάνικης Γης](#) (από το 18:00 έως το 25:50)

[Ταξίδι στην Τανζανία και στην Μαδαγασκάρη](#)

[Ταξίδι στην Αίγυπτο και στην Τυνησία](#)

[Ταξίδι στο Μάλι και στην Γκάνα](#)

[Ταξίδι στη Νότια Αφρική, στο Λεσότο και στη Σουαζιλάνδη](#)

[Ταξίδι στη Ζάμπια και στην Αγκόλα](#)

[Ταξίδι στην Μποτσουάνα και στη Ναμίμπια](#)

[Ταξίδι στη Ζιμπάμπουε και στη Μοζαμβίκη](#)

[Ταξίδι στο Μαλάουι και στο Μπουρούντι](#)

[Ταξίδι στην Ουγκάντα, στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και στη Ρουάντα](#)

[Ταξίδι στην Κένυα και στην Αιθιοπία](#)

Εκπαιδευτικά λογισμικά – εφαρμογές

Πρόγραμμα Google Earth

Πρόγραμμα <http://www.thinglink.com>

Μηχανή αναζήτησης www.google.gr

Πρόγραμμα <http://www.postermywall.com>

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η - 2η διδακτική ώρα - Ολομέλεια

Την πρώτη ώρα οι μαθητές θα επεξεργαστούν στην ολομέλεια το κείμενο «Ο θεός Παύλος» από το βιβλίο Μαθητή («Γλώσσα Α΄ Δημοτικού», β΄ τεύχος, σ. 28) και με αφορμή το περιεχόμενό του θα ξεκινήσει συζήτηση σχετικά με την Αφρική. Ο εκπαιδευτικός θα προσπαθήσει μέσα από καταγισμό ιδεών να ανιχνεύσει την προϋπάρχουσα γνώση των μαθητών για την ήπειρο, τη χλωρίδα και την πανίδα της, τη θέση της στον παγκόσμιο χάρτη, τον τρόπο ζωής και τον πολιτισμό της. Οι ιδέες των μαθητών αναγράφονται στον πίνακα και συζητούνται στην ολομέλεια.

Ακολούθως, ο εκπαιδευτικός, για να ενισχύσει και να επεκτείνει τις γνώσεις των μαθητών, προβάλλει στην ολομέλεια το βίντεο «[Αφρική Ανασκόπηση, η Δύναμη της Αφρικάνικης Γης](#)» (από το 18:00 έως το 25:50) και αποσπάσματα από το υπόλοιπο οπτικοακουστικό υλικό που αναφέρεται στο πεδίο *Κείμενα* παραπάνω, ανάλογα με τον χρόνο που θέλει να διαθέσει και τα θέματα που θέλει να

διαπραγματευτεί με τους μαθητές του. Το προτεινόμενο υλικό είναι εκτενές και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο σύνολό του.

Στη συνέχεια, και ως επέκταση της προηγούμενης δραστηριότητας, οι μαθητές θα γνωρίσουν την Αφρική μέσα από το πρόγραμμα GoogleEarth. Ο εκπαιδευτικός αρχικά μπορεί να δείξει στους μαθητές την ήπειρο σε σχέση με τις υπόλοιπες ηπείρους, να εντοπίσει τις μεγαλύτερες χώρες και να δείξει ενδεικτικές φωτογραφίες από αυτές και, στη συνέχεια, να επιδείξει στην ολομέλεια της τάξης τις δυνατότητες του προγράμματος, ώστε στη συνέχεια οι ίδιοι οι μαθητές να περιηγηθούν μέσω αυτού στην ήπειρο.

3η - 4η διδακτική ώρα- Ομάδες

Κατά το διάωρο αυτό οι μαθητές μεταβαίνουν στους Η/Υ, χωρίζονται σε ομάδες των 2-3 ατόμων και συνδέονται οι ίδιοι με το πρόγραμμα GoogleEarth (το πρόγραμμα θα πρέπει να έχει ήδη εγκατασταθεί από τον εκπαιδευτικό στους Η/Υ και να υπάρχει διαδικτυακή σύνδεση). Αν υπάρχει η δυνατότητα, η κάθε ομάδα έχει τον δικό της υπολογιστή (σε σχολεία ΕΑΕΠ), αν όχι, η δραστηριότητα μπορεί να γίνει σε έναν κεντρικό υπολογιστή από κάθε ομάδα με τη σειρά. Οι μαθητές με τη χρήση των εργαλείων οθόνης του προγράμματος προσεγγίζουν την Αφρική και βλέπουν φωτογραφίες από αυτή, ώστε να αποκτήσουν οι ίδιοι άποψη για τη χλωρίδα, την πανίδα και τον πολιτισμό της ηπείρου αλλά και να εξοικειωθούν με τα ψηφιακά εργαλεία. Οι δυνατότητες του προγράμματος αναμένεται να ενθουσιάσουν τους μικρούς μαθητές, καθώς αυτοί θα επισκεφθούν εικονικά πολλές χώρες και θα ανακαλύψουν αξιοθέατα. Ακολούθως, η κάθε ομάδα θα επιλέξει μια φωτογραφία και θα την παρουσιάσει στην ολομέλεια με τη χρήση βιντεοπροβολέα περιγράφοντας το περιεχόμενό της και εξηγώντας -στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό- γιατί τη διάλεξε ανάμεσα στις άλλες. Στόχος μας είναι να αναπτύξουν κριτικές ικανότητες και δεξιότητες επιχειρηματολογικού λόγου.

5η - 6η διδακτική ώρα - Ομάδες και Ολομέλεια

Οι μαθητές, διατηρώντας τις προηγούμενες ομάδες, συνδέονται στη [μηχανή αναζήτησης εικόνων της Google](#). Εκεί πληκτρολογούν τη λέξη «Αφρική + Εικόνες». Η κάθε ομάδα επιλέγει μία φωτογραφία από τα αποτελέσματα που δίνει η αναζήτησή τους και με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού την αποθηκεύει στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή της. Στη συνέχεια, στην ολομέλεια ο εκπαιδευτικός μαζί με τους μαθητές ενεργοποιούν την εφαρμογή <http://www.postermywall.com> και «ανεβάζουν» τις φωτογραφίες όλων των ομάδων δημιουργώντας τη δική τους ψηφιακή αφίσα. Η αφίσα αυτή αναρτάται στην ιστοσελίδα/ιστολόγιο της τάξης ή/και του σχολείου, εκτυπώνεται και αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης. Στη συνέχεια, η κάθε ομάδα μέσω του εκπροσώπου της παρουσιάζει στην ολομέλεια την εικόνα που έχει επιλέξει και την περιγράφει.

7η διδακτική ώρα – Ομάδες

Κατά την ώρα αυτή -και στο πλαίσιο των ταξιδιών- για να εξυπηρετηθούν οι γλωσσικοί στόχοι της ενότητας, που αφορούσαν το σύμπλεγμα «αυ», αλλά και για να γίνει επανάληψη συνδυαστικά με το σύμπλεγμα «ευ», οι μαθητές διατηρούν τις προηγούμενες ομάδες τους και παρακολουθούν στον Η/Υ τους μια ψηφιακή αφήγηση, η οποία συνοδεύεται από υπότιτλους (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο βίντεο «Η εκδρομή του Σαββατοκύριακου»). Στόχος της δραστηριότητας αυτής είναι οι μαθητές να ασκηθούν στην ανάγνωση πολυτροπικού κειμένου, να διαβάσουν δηλαδή τους υπότιτλους (στην παρούσα ενότητα ολοκληρώνεται η διδασκαλία γραμμάτων/φθόγων και συμπλεγμάτων) υποβοηθούμενοι από τις εικόνες που τους συνοδεύουν. Μέσα από την παιγνιώδη αυτή προσέγγιση επιδιώκεται να αυξηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών για ανάγνωση, δεδομένου ότι αυτή αποτελεί πολλές φορές μια αγχωτική διαδικασία για αυτούς. Η ομαδική προσπάθεια με την οποία προτείνεται να γίνει η ανάγνωση, το περιεχόμενο της αφήγησης αλλά και η δυνατότητα που έχουν οι μαθητές να επεξεργαστούν όση ώρα αυτοί κρίνουν ότι

χρειάζεται την κάθε διαφάνεια αναμένεται να ενισχύσουν την προσπάθεια ανάγνωσης. Όταν οι ομάδες ολοκληρώσουν την ανάγνωση, μπορούν να διαβάσουν μεγαλόφωνα στην ολομέλεια το περιεχόμενο της αφήγησης και να συζητήσουν στην τάξη τις δικές τους αντίστοιχες εμπειρίες, ώστε να αναπτύξουν και δεξιότητες προφορικού λόγου.

8η – 10η διδακτική ώρα - Ατομικά

Κατά το δίωρο αυτό οι μαθητές πραγματοποιούν την εργασία 1 του Τετραδίου Εργασιών («Γλώσσα Α΄ Δημοτικού», τεύχος β΄, σ. 28), όπου καλούνται να δημιουργήσουν τη δική τους ταυτότητα. Αφού συζητήσουν στην τάξη το περιεχόμενο μιας ταυτότητας, τον λόγο ύπαρξής της και περιεργαστούν αντίστοιχα δελτία, συμπληρώνουν την άσκηση του Τετραδίου Εργασιών που αφορά τη δική τους ταυτότητα και την παρουσιάζουν στην ολομέλεια της τάξης.

Στη συνέχεια, ως επέκταση της εργασίας 2 του Τετραδίου Εργασιών (τεύχος β΄, σ. 28), η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά με την εργασία 1, ο εκπαιδευτικός προτείνει στους μαθητές να δημιουργήσουν την ψηφιακή ταυτότητα της τάξης. Για τον σκοπό αυτό, φωτογραφίζει τους μαθητές ως τάξη κι έπειτα με τη χρήση του προγράμματος <http://www.thinglink.com>, με το οποίο μπορούμε να δημιουργήσουμε διαδραστικές εικόνες, δημιουργεί την ψηφιακή ταυτότητα της τάξης ως εξής: «Ανεβάζει» τη φωτογραφία στο πρόγραμμα και καλεί τον κάθε μαθητή να δημιουργήσει τη δική του ταυτότητα «πατώντας» πάνω στη φωτογραφία του. Στο πεδίο που εμφανίζεται ο κάθε μαθητής πληκτρολογεί το όνομα και το επίθετό του, το αγαπημένο του άθλημα, παιχνίδι ή χόμπι ή οποιαδήποτε άλλη πληροφορία η τάξη αποφασίσει ότι πρέπει να εμπεριέχεται στην ψηφιακή της ταυτότητα. Οι μαθητές είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν τη δραστηριότητα αυτή, δεδομένου ότι κατά τη διδασκαλία της συγκεκριμένης ενότητας έχουν κατακτήσει τον μηχανισμό ανάγνωσης και γραφής σε ικανοποιητικό βαθμό και ο όγκος των πληροφοριών που ζητείται είναι μικρός. Ο κάθε εκπαιδευτικός, βέβαια, ανάλογα με τις δυνατότητες της

τάξης του, προσαρμόζει τις απαιτήσεις της δραστηριότητας. Σε κάθε περίπτωση πάντως ο εκπαιδευτικός λειτουργεί επικουρικά και συντρέχει την προσπάθεια των μαθητών. Στη συνέχεια, οι μαθητές παρουσιάζουν τον εαυτό τους μέσα από την ψηφιακή ταυτότητα της τάξης. Έτσι, μέσα από μια φωτογραφία τάξης έχουμε τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον καθένα ατομικά. Μετά το πέρας της δραστηριότητας το τελικό προϊόν αναρτάται στην ιστοσελίδα/ιστολόγιο της τάξης ή/και του σχολείου με τη σύμφωνη γνώμη των Γονέων και Κηδεμόνων των μαθητών.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλα εργασίας δεν παρατίθενται, επειδή οι μαθητές έχουν μικρή εξοικείωση με το μέσο και για αυτό τα φύλλα εργασίας πρέπει να περιέχουν αναλυτικές οδηγίες για το κάθε βήμα της δραστηριότητας, γεγονός που θα ήταν αποθαρρυντικό για τους μαθητές. Για τον λόγο αυτό προτείνεται να δίνονται προφορικά οι οδηγίες στους μαθητές και αυτοί να συνεπικουρούνται από τον εκπαιδευτικό.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο μπορεί να επεκταθεί, για να εξυπηρετήσει περαιτέρω τους γλωσσικούς στόχους της ενότητας με το λογισμικό του Π.Ι. για την Α΄ Δημοτικού ή/και την ιστοσελίδα [i-pinakas](#). Ακόμη, μπορεί να δημιουργηθεί από τους μαθητές με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού κάποιο animation ή κόμικ με ζώα της Αφρικής με τη χρήση αντίστοιχης ψηφιακής εφαρμογής. Είναι μια δραστηριότητα που χαροποιεί ιδιαίτερα τους μαθητές και με μικρή βοήθεια μπορεί να πραγματοποιηθεί από αυτούς. Τέλος, μπορεί να οργανωθεί και κάποιο κυνήγι θησαυρού σχετικά με την Αφρική ως επέκταση της δραστηριότητας 4 του Τετραδίου Εργασιών.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο στοχεύει να είναι ρεαλιστικό και εφαρμόσιμο από μαθητές της ηλικίας των 6 - 7 ετών στους οποίους απευθύνεται. Για τον σκοπό αυτό επιλέχθηκαν

δραστηριότητες και λογισμικά ελκυστικά στους μαθητές, τα οποία αναπτύσσουν διαφορετικές δεξιότητες και πρακτικές γραμματισμού.

Για τους μαθητές της Α΄ τάξης είναι σημαντική η διαρκής παρακολούθηση και η επίλυση προβλημάτων στο πεδίο της χρήσης των ΤΠΕ, τα οποία θα παρουσιάζονται διαρκώς, δεδομένου ότι οι μαθητές έχουν μικρή εξοικείωση με τους υπολογιστές και τις λειτουργίες του. Η θετική ενίσχυση και ενθάρρυνση είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχή εφαρμογή του σεναρίου. Αναφορικά με τις δραστηριότητες που απαιτούν γραφή στον Η/Υ, ο εκπαιδευτικός προσαρμόζει τη δραστηριότητα στις δυνατότητες της τάξης και συντρέχει τους μαθητές στην προσπάθειά τους.

Η χρονική διάρκεια του σεναρίου είναι ενδεικτική. Θα μπορούσαν να προστεθούν κι άλλοι στόχοι και δραστηριότητες. Για τον σκοπό αυτό επιπλέον προτάσεις για τη συγκεκριμένη ενότητα δίνονται στο πεδίο της Επέκτασης. Το σενάριο μπορεί να τροποποιηθεί ανάλογα με τις ανάγκες της τάξης, μπορούν να προστεθούν ή να αφαιρεθούν δραστηριότητες και ο κάθε εκπαιδευτικός να επιλέξει λογισμικά της αρεσκείας του για να υλοποιήσει τις προτεινόμενες δραστηριότητες. Σημαντικό είναι οι απαιτήσεις του εκπαιδευτικού να είναι ανάλογες των δυνατοτήτων των μαθητών. Οι δραστηριότητες είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους, ώστε να επιτρέπουν στον εκπαιδευτικό να επιλέγει όποιες από αυτές εκτιμά ότι ανταποκρίνονται στις δυνατότητες και στα ενδιαφέροντα των μαθητών του.

Σημείωση: Συμβατικά, για λόγους οικονομίας κειμένου (αλλά καταχρηστικά από άποψη γλωσσικής ισοτήτας των φύλων), χρησιμοποιούμε μόνο το αρσενικό γένος των ουσιαστικών.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Kalantzis, M. & B. Cope. 1999. Πολυγραμματισμοί: επανεξέταση του τι εννοούμε ως γραμματισμό και τι διδάσκουμε ως γραμματισμό στα πλαίσια της παγκόσμιας πολιτισμικής πολυμορφίας και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας, στο Α-Φ.

Χρηστίδης (επιμ.). “Ισχυρές” και “ασθενείς” γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. *Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού* (τ. 2). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 680-695.

Κεκές, Ι. & Η. Μυλωνάκου-Κεκέ. 2005. Διαδραστικές εμπειρίες σε περιβάλλοντα εικονικής πραγματικότητας, στο Ο. Κωνσταντινίδου - Σέμογλου (επιμ.), *Εικόνα και Παιδί*, 479-487. Θεσσαλονίκη: cannot not design publications.

Χατζησαββίδης, Σ. 2009. *Γλωσσοδιδασκτικά συνεχή και ασυνεχή της τελευταίας τριακονταετίας: από τον επικοινωνιοκεντρισμό στον κοινωνιοκεντρισμό*. Διαθέσιμο στο:

http://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=502&catid=51&Itemid=85%E2%8C%A9=el [05 - 01 -2013]

Χατζησαββίδης, Σ.-Αλεξίου, Μ. 2012 *Μεθοδολογία και διαδικασίες ανάπτυξης εκπαιδευτικών σεναρίων στα Γλωσσικά μαθήματα Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της γλώσσας και λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: στο πλαίσιο του τυπικού γραμματισμού, για διαθεματικές διδακτικές πρακτικές, για ημιτυπικές και άτυπες σχολικές πρακτικές, με διαδραστικούς πίνακες και φορητούς υπολογιστές*. Θεσσαλονίκη. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στο συνοδευτικό υλικό δίνεται το βίντεο «Η εκδρομή του Σαββατοκύριακου»